

Museum
of Folk Architecture
and Folkways of Ukraine



Музей
народної архітектури
та побуту України

СКАРБНИЦЯ ПАМ'ЯТОК НАРОДНОЇ КУЛЬТУРИ

Шановний відвідувачу, потрапивши в музей, відшукай куточок звідки походить твій рід, переймися гордістю за нього. Зумій оцінити безцінні пам'ятки нашого народу, не завдавай їм шкоди. Не ламай гілля, не топчи траву, не рви квітів, відверни від вандалізму інших, і, якщо можливо, збагати старожитностями цю скарбницю нашої історії, за що нащадки будуть вдячні тобі.

Музей на природі—архітектурно-ландшафтний комплекс усіх історико-етнографічних регіонів України: Полісся, Слобожанщини та Полтавщини, Карпат, Середньої Наддніпрянщини, Поділля та Півдня був заснований у 1969 році. На його площі—біля 150 га—зосереджено майже 300 архітектурних експонатів. У фондах музею зберігається близько 70 тисяч етнографічних пам'яток народної культури. Розкинувся Музей народної архітектури та побуту України на південній околиці Києва—історичній землі, що колись належала Києво-Печерській лаврі і своїх перших відвідувачів прийняв у 1976 році. В Музеї представлені будівлі, характерні для певного регіону, які в сукупності створюють загальну картину сільського поселення. Регіональні особливості, насамперед, виразно проявляються у конструкціях будівель, застосуванні матеріалів, будівельній техніці, крої та оздобленні одягу, художньому ткацтві, обрядах, звичаях, піснях.

У монументальних будівлях найяскравіше виявився творчий геній майстрів-теслів, які втілювали в них свої естетичні ідеали. Ось церква Архистратига Михаїла 1600 року з с. Дорогінка на Київщині—найдавніша пам'ятка Наддніпрянщини. Одна з кращих пам'яток XVIII ст. Черкащини— церква Св. Параскеви з с. Зарубинці знайшла собі притулок на території Музею, як і Воскресенська церква із с. Кисоричі XVIII ст. Рівненщини. Загауйте подих і перед церквою Св. Миколая с. Зелене (1817 р.) з Тернопілля, як і перед церквою Св. Покрови села Плоске (1742 р.) з Закарпаття. В незалежній Україні стало можливим, щоб збережені церкви використовувались за призначенням, і, тим самим, народні свята та обряди набули духовного змісту, продовжують своє органічне життя.

Символом хліборобської України є пагорб з вітряками. Не менш цікаві водяні млини, кузні, крупорушка, олійниці. Крім хат з сінями та коморами, у садибах є хліви, клуні, сажі, курники. В музеї зібрана велика колекція народного вбрання, хатніх тканин, меблів, дерев'яного та череп'яного посуду, землеробської техніки, знарядь ткацтва, прядива, рибальства, народного розпису, писанок, дитячої іграшки, жіночих прикрас, одна з кращих колекцій народних музичних інструментів. Велика увага приділяється висвітленню народної творчості сучасного села.

Побутово-етнографічна експозиція музею характеризує заняття, світогляд, художні смаки нашого народу. Як влучно про нашу хату писав Олександр Довженко: "Мені жаль розлучатися з тобою. В тобі так гарно пахло давниною, рутою-м'ятою, любистком і добра щедра піч твоя пахла стравами, печеним хлібом, печеними і сушеними яблуками і сухим насінням... А на покутті, понад столом, Бог у срібних шатах, і Шевченко, і козак Мамай..."

Лігія ОРЕЛ



В ХАТІ СЕЛА СТЕБЛІВКА
(Закарпаття, кінець 19 ст.)
COTTAGE FROM THE VILLAGE OF STEBLIVKA. (INTERIOR)
(Transcarpathia, late 19th century)



ЦЕРКВА СЕЛА КИСОРИЧІ
(Рівненщина, кінець 19 ст.)
CHURCH FROM THE VILLAGE
OF KYSORYCHI
(Rivne region, late 19 th century)



ЕКСПОЗИЦІЯ МУЗЕЮ
PANORAMA
OF THE MUSEUM



ХАТА ІЗ СЕЛА ЛЕЛЮХІВКА
(Полтавщина, кінець 19 ст.)
COTTAGE FROM THE VILLAGE OF LELYKHIVKA
(Poltava region, late 19 th century)



ХАТА ІЗ СЕЛА КАДИЇВЦІ
(Хмельниччина, кінець 19 ст.)
COTTAGE FROM THE VILLAGE
OF KADYIVTSI
(Khmelnitsky region, late 19 th century)



В ХАТІ СЕЛА БАБАНИ
(Уманщина, кінець 19 ст.)
COTTAGE FROM THE VILLAGE
OF BABANY (INTERIOR)
(Uman region, late 19 th century)

ХАТА ІЗ СЕЛА КРАСНА ПОПІВКА
(Луганська обл, кінець 19 ст.)
COTTAGE FROM THE VILLAGE
OF KRASNA POPIVKA
(Luhansk region, late 19 th century)

І. НАДНІПРЯНЩИНА

- 1. Садиба із с. Каратуль
- 2. Церква Св. Михайла із с. Дорогінка
- 3. Садиба із с. Бзов
- 4. Садиба із с. Таборів
- 5. Садиба із с. Шевченкове
- 6. Садиба із с. Шевченкове
- 7. Садиба із с. Яснозір'я
- 8. Садиба із с. Хрещатик
- 9. Садиба із с. Яснозір'я
- 10. Садиба із с. Немороз
- 11. Сільська управа
- 12. Церква св. Параскеви із с. Зарубинці
- 13. Садиба із с. Солониди
- 14. Церковно-парфимана школа
- 15. Садиба із с. Рижавка
- 16. Шик
- 17. Хага із с. Дуларків
- 18. Садиба із с. Старі Бабани
- 19. Садиба із с. Мізинівка
- 20. Ритуальний дуб

ІІ. ПОЛТАВИЩИНА-СЛОБОЖАНЩИНА

- 1. Садиба із с. Ревалівка
- 2. Садиба із с. Шипаки
- 3. Садиба із с. Лелюхівка
- 4. Садиба із с. Велика Павлівка
- 5. Садиба із с. Попівка
- 6. Садиба із с. Бобрівник
- 7. Кузня із с. Нові Санжари
- 8. Садиба із с. Кунцеве
- 9. Гамазей із с. Луб'янка
- 10. Садиба із с. Новоохтирка
- 11. Садиба із с. Красна Полівка

ІІІ. ПОЛІССЯ

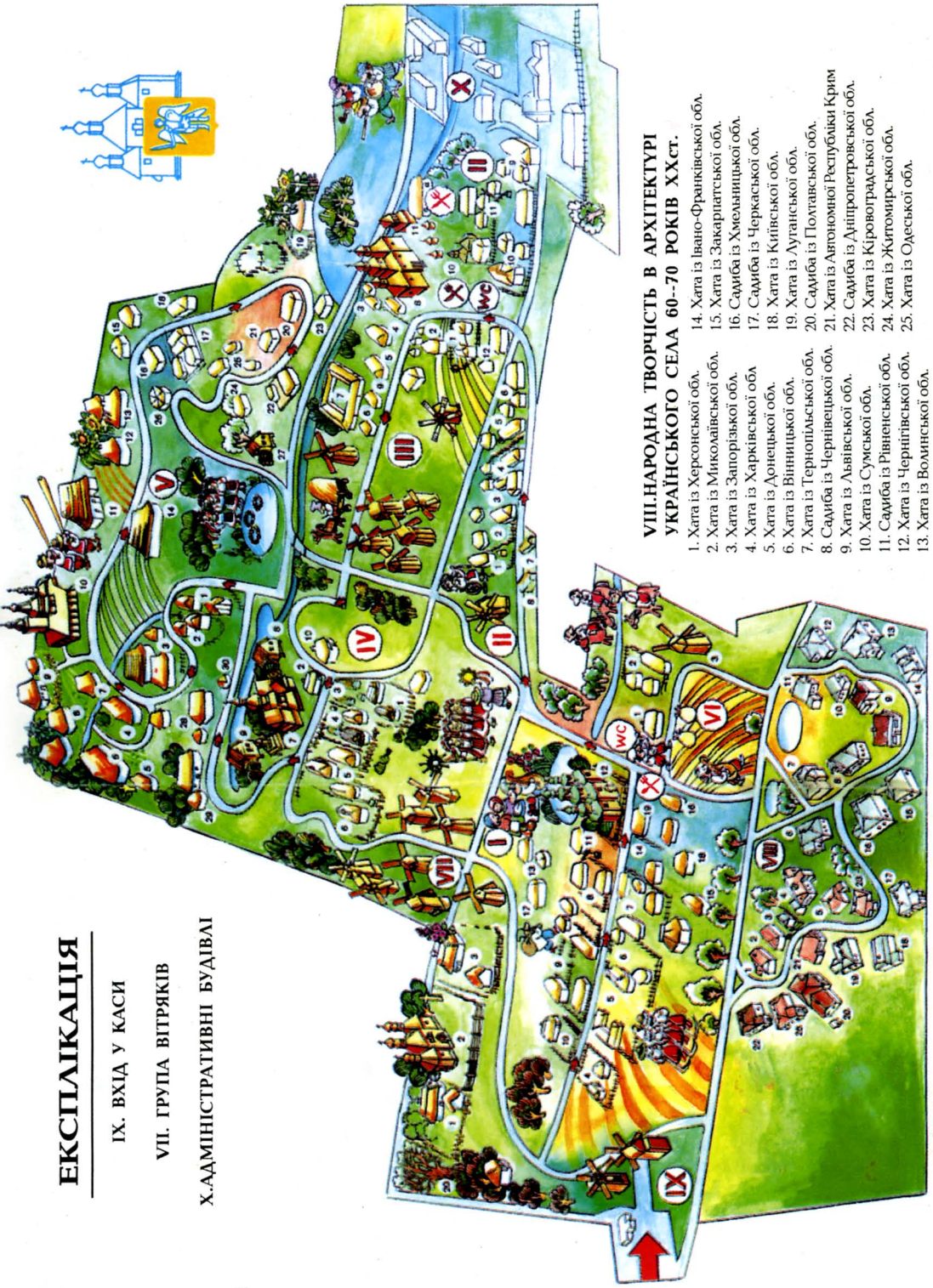
- 1. Садиба із с. Мехеюне
- 2. Садиба із с. Бехи
- 3. Садиба із с. Серинки
- 4. Садиба із с. Мульчичі
- 5. Садиба із с. Самари
- 7. Окружний двір із с. Солов'ї
- 8. Воскресенська церква із с. Кисоричі
- 9. Садиба із с. Помічі
- 10. Каплиця із с. Кольосів
- 11. Ток-с.Килиня
- 12. Крупорушка із с. Архипівка

ЕКСПЛІКАЦІЯ

ІХ. ВХІД У КАСИ

VII. ГРУПА ВІТРЯКІВ

Х. АДМІНІСТРАТИВНІ БУДІВЛІ



IV. ПОДІЛЛЯ

- 1. Садиба із с. Гарячниця
- 2. Садиба із с. Луги
- 3. Садиба із с. Кадіївці
- 4. Садиба із с. Яришів
- 5. Садиба із с. Пужайкове
- 6. Садиба із с. Крищенці
- 7. Церква св. Миколая із с. Зелене
- 8. Млин-хага із с. Ломачинці
- 9. Млин із с. Ломачинці
- 10. Шкільня із с. Теремці

V. КАРПАТИ

- 1. Садиба із с. Стеблівка
- 2. Садиба із с. Теремівка
- 3. Садиба із с. Медведівці
- 4. Хага із с. Стричава
- 5. Хага із с. Смерки
- 6. Хага із с. Синьєрська Поляна
- 7. Млин із с. Пимпелєв
- 8. Садиба із с. Розтоки
- 9. Садиба із с. Рекити
- 10. Церква св. Покрови із с. Канюра
- 11. Хага із с. Гусини (втрачена)
- 12. Хага із с. Айбохора (втрачена)
- 13. Садиба із с. Тухолька
- 14. Хага із с. Аністрик (втрачена)
- 15. Садиба із с. Анполиця
- 16. Комби із урочища Волове
- 17. Гражда із СМТ Верховина
- 18. Пастирка із м. Рахів
- 19. Стая із полонини Германівка
- 20. Садиба із с. Шенгі
- 21. Хага-бухня із с. Шенгі
- 22. Гражда із с. Яворів
- 23. Кузня із с. Дземброня
- 24. Хага-бухня із СМТ Верховина
- 25. Садиба із с. Бережниця
- 26. Комби із урочища Волове
- 27. Млин із с. Слідавка
- 28. Садиба із с. Коритиє
- 29. Садиба із с. Великий Кукурів
- 30. Комора із с. Киявце

VI. ПІВДЕНЬ УКРАЇНИ

- 1. Хага із с. Старокозаче
- 2. Садиба із с. Михайлівка
- 3. Вітряк із с. Олександрівка

VIII. НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ В АРХІТЕКТУРІ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА 60--70 РОКІВ XX СТ.

- 1. Хага із Херсонської обл.
- 2. Хага із Миколаївської обл.
- 3. Хага із Закарпатської обл.
- 4. Хага із Хмельницької обл.
- 5. Садиба із Черкаської обл.
- 6. Хага із Київської обл.
- 7. Хага із Вінницької обл.
- 8. Садиба із Тернопільської обл.
- 9. Хага із Львівської обл.
- 10. Хага із Сумської обл.
- 11. Садиба із Рівненської обл.
- 12. Хага із Чернігівської обл.
- 13. Хага із Волинської обл.
- 14. Хага із Івано-Франківської обл.
- 15. Хага із Закарпатської обл.
- 16. Садиба із Хмельницької обл.
- 17. Садиба із Черкаської обл.
- 18. Хага із Київської обл.
- 19. Хага із Луганської обл.
- 20. Садиба із Полтавської обл.
- 21. Хага із Автономної Республіки Крим
- 22. Садиба із Аніпропетровської обл.
- 23. Хага із Кіровоградської обл.
- 24. Хага із Житомирської обл.
- 25. Хага із Одеської обл.



ХРЕСНИЙ ХІД
(Церква Архистратига Михаїла, Київщина, 1660 рік)
RELIGIOUS PROCESSION
(St. Michael the Archangel Church, Kyiv Region, 1660)

MUSEUM OF FOLK ARCHITECTURE AND FOLKWAYS OF UKRAINE

The open-air museum is an architectural-landscape complex of all the historic-ethnographic regions of Ukraine: Middle-Dnieper Region, Slobidska Ukraine and Poltava Region, Podillia, The Carpathians, Polissia, and Southern Ukraine. It covers an area of 150 hectares and has about 300 architectural exhibits. About 70,000 ethnographic artifacts are kept in the collections of the museum. The Museum of Folk Architecture and Folklore of Ukraine is on the southern outskirts of Kyiv — a historical land which once belonged to the Pecherska Lavra Monastery. Buildings typical for certain regions, which make a general picture of a village in combination, are represented in this museum. Regional peculiarities are expressively shown in the construction of the buildings, in the use of materials, building technique, cut and decoration of clothes, artistic weaving, rituals, customs, and songs.

Monumental buildings manifest the creative genius of Ukrainian carpenters, who incarnated in them their aesthetic ideals. Here is the 1600 St. Michael the Archangel Church from the village of Dorohynka, Kyiv region — the oldest monument of the Dnieper Region. The Church of St. Parasceve from the village of Zarubyntsi — one of the best monuments of the 18th century — found refuge on the museum's territory, as did the Resurrection Church from Kysorychi village, Rivne region, the 1817 Church of St. Nicholas from the village of Zelene in Ternopil, and the 1742 Church of the Intercession, Ploske village, Transcarpathia. After Ukraine became independent, it became possible to worship in the saved churches, and folk holidays and customs acquire ecclesiastical substance, continue their life.

A symbol of agricultural Ukraine is the hill with windmills. Water-mills, smithies, hulling-mills, and an oil-press are no less interesting. Besides houses with pantry and hayloft, there are hen-houses, barns, pigsty, cattle-sheds on the farmsteads. There is a great collection of folk clothes, cottage decorations, furniture, wooden and ceramic dishes, spinning wheels, farming equipment, weaving equipment, fishing equipment, folk murals, *pysanky* (Easter eggs), children's toys, women's adornments, one of the country's best collections of folk music instruments. The folklore-ethnographic exhibit of the museum characterises the occupations, world outlook, and artistic tastes of our nation.

Lidia OREL

На обкладинці: РУБАНИЙ ВІПРЯК
(Слобожанщина, кінець 19 ст.)
On the cover: WINDMILL
(Slobidska Ukraine, late 19th century)

Київ — 2002

ВИДАВНИЦТВО "ВОНА МЕНТЕ" Редакція журналу "МИСТЕЦЬ І ЧАС"
МУЗЕЙ НАРОДНОЇ АРХІТЕКТУРИ ТА ПОБУТУ УКРАЇНИ
Директор 266-55-42; екскурсійне бюро 266-24-16.
Їхати тролейбусом 11 від метро "Либідська", маршрутними таксі.